Portal BHP.pl

Pracownicy narażeni na działanie substancji chemicznych

szkolenie okresowe bhp (cz. 1)

Portal BHP.pl

Od 2009 r. wspieramy pracowników służby BHP
w ich rozwoju zawodowym i codziennej pracy

BEZPŁATNE KONTO TESTOWE
48 h dostępu do zasobów portalu

Zeskanuj
i przetestuj
BEZPŁATNIE

szkolenia wideo
webinaria i konferencje

około 100 ocen
ryzyka zawodowego
i list kontrolnych bhp

poradnia konsultacje e-mailowe
indywidualne odpowiedzi
ekspertów w ciągu 48 h

ponad 300 wzorów
dokumentów,
instrukcji
i ocen ryzyka

alert prawny
po każdej ważnej
zmianie prawnej

e-letter raz w tygodniu
przegląd najnowszych porad
i aktualności

ponad 100 materiałów szkoleniowych
prezentacji, filmów, testów,
ćwiczeń i gier

ponad 4000
porad, analiz
i dobrych praktyk

Jesteś zainteresowany stałym dostępem?
Zadzwoń do nas lub sprawdź ofertę na stronie www.portalbhp.pl

Nasi konsultanci dopasują najlepszą ofertę dla Ciebie.

Korzystaj wygodnie z wiedzy, gdziekolwiek jesteś! Centrum Obsługi Klienta: 22 518 29 29

Pracownicy narażeni na działanie substancji chemicznych – szkolenie okresowe bhp (cz. 1)
Copyright © Warszawa 2026 by Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

Autor: Justyna Głuszczyk
Redakcja merytoryczna: Marek Kalman
Korekta: Zespół
Koordynator produkcji: Mariusz Jezierski
Koordynator projektów wydawniczych: Anna Jagodzińska
Content & Publishing Leader: Marta Grabowska-Peda

Projekt graficzny okładki: Agnieszka Makowska
Zdjęcie na okładce: Freepick
Skład i łamanie: Agnieszka Makowska

Wydanie I
Stan prawny: czerwiec 2026 r.
ISBN: 978-83-8409-833-2
Kod produktu: 1BF0167

Wydawca:
Wiedza i Praktyka sp. z o.o.
03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10
www.wip.pl

Publikacja uwzględnia stan prawny obowiązujący na dzień 1 czerwca 2026r.

Niniejsza publikacja oraz wszystkie zawarte w niej teksty, grafiki i materiały są chronione prawem autorskim. Żadna część tego e-booka nie może być reprodukowana, przechowywana w systemach wyszukiwania lub transmitowana w jakiejkolwiek formie i jakimikolwiek środkami – elektronicznymi, mechanicznymi, kopiowania, nagrywania lub innymi – bez uprzedniej pisemnej zgody Redakcji.

Zakaz ten nie dotyczy cytowania ww. materiałów w granicach dozwolonego użytku, z powołaniem się na źródło.

Treści zawarte w niniejszej publikacji mają charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Publikacja została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności oraz z wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Niemniej jednak zawiera ona ogólne wskazówki i nie powinna być traktowana jako indywidualna porada prawna, finansowa, medyczna ani żadna inna forma profesjonalnej konsultacji.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za decyzje podjęte na podstawie informacji zawartych w tej publikacji. W przypadku potrzeby uzyskania specjalistycznej porady zaleca się konsultację z odpowiednim ekspertem lub specjalistą w danej dziedzinie.

Spis treści

Pracownicy narażeni na działanie substancji chemicznych – szkolenie okresowe bhp (cz. 1) 7

Dla kogo szkolenie 8

Część praktyczna – jak wygląda to w zakładzie 9

Moduł 1 – podstawy prawne i obowiązki stron 10

Ramy prawne bezpieczeństwa chemicznego 10

Część praktyczna – przykłady zastosowania przepisów 10

Obowiązki pracodawcy — praktyczne ujęcie 11

Część praktyczna – jak pracownik widzi realizację tych obowiązków 12

Hierarchia działań profilaktycznych 12

Część praktyczna – przykłady z zakładu 13

Obowiązki pracownika 14

Część praktyczna – zachowanie pracownika na co dzień 14

Moduł 2 – zagrożenia chemiczne i ocena ryzyka 15

Rodzaje substancji chemicznych w zakładzie 15

Część praktyczna – rozpoznawanie substancji przez pracownika 16

Drogi narażenia 16

Część praktyczna – świadomość dróg narażenia 16

Ocena ryzyka zawodowego – zasady 17

Część praktyczna – udział pracownika w ocenie ryzyka 17

Typowe błędy w ocenie ryzyka 18

Część praktyczna – jak temu zapobiec 18

Moduł 3 — klasyfikacja, oznaczanie i karty charakterystyki (SDS) 19

System GHS i oznakowanie 19

Część praktyczna – praca z etykietą: 19

Karty charakterystyki SDS — kluczowe sekcje 20

Część praktyczna – użycie SDS w rzeczywistych sytuacjach 20

Moduł 4 — organizacja stanowisk pracy i magazynów 21

Organizacja stanowisk pracy 21

Część praktyczna – zachowania na stanowisku 21

Magazynowanie substancji chemicznych 22

Część praktyczna – pracownik magazynu 22

Moduł 5 – transport wewnętrzny i gospodarka odpadami 23

Transport wewnętrzny 23

Część praktyczna – konkretne działania 23

Gospodarka odpadami chemicznymi 24

Część praktyczna – typowe sytuacje 24

Moduł 6 – środki ochrony zbiorowej i indywidualnej 25

Środki ochrony zbiorowej 25

Część praktyczna – reakcje pracownika 25

Środki ochrony indywidualnej (ŚOI) 26

Część praktyczna – stosowanie ŚOI 26

Podsumowanie 27

Podstawa prawna 28

Pracownicy narażeni na działanie substancji chemicznych – szkolenie okresowe bhp (cz. 1)

Współczesne podejście do bezpieczeństwa pracy z chemikaliami opiera się na założeniu, że każde zagrożenie można i należy kontrolować. Nie oznacza to oczywiście całkowitej eliminacji ryzyka, lecz jego ograniczenie do poziomu możliwie najniższego, racjonalnie osiągalnego, przy zastosowaniu dostępnych środków technicznych, organizacyjnych oraz ochrony indywidualnej. Substancje chemiczne, choć niezbędne do realizacji procesów technologicznych, mogą w końcu stanowić poważne zagrożenie dla zdrowia i życia pracowników, jeżeli nie są właściwie rozpoznane, stosowane i nadzorowane. Kluczowym elementem warunkującym bezpieczeństwo na stanowisku pracy jest świadomy i odpowiedzialny pracownik, który rozumie zagrożenia związane ze swoją pracą i potrafi stosować zasady bezpieczeństwa w praktyce.

Praca z substancjami chemicznymi i mieszaninami niebezpiecznymi dotyczy w szczególności zakładów produkcji kosmetyków, chemii gospodarczej, wyrobów chemicznych, farb, klejów, żywic, kompozycji zapachowych, aromatów, środków myjących, a także laboratoriów, działów utrzymania ruchu, magazynów surowców i odpadów.

Dla kogo szkolenie

Celem szkolenia jest zapoznanie pracowników z zagrożeniami wynikającymi z pracy z substancjami chemicznymi, a także:

- omówienie obowiązków pracodawcy i pracownika w zakresie bhp;
- nauczenie czytania i interpretacji kart charakterystyki (SDS);
- przedstawienie zasad bezpiecznego magazynowania, transportu, stosowania i utylizacji substancji chemicznych;
- przekazanie zasad postępowania w sytuacjach awaryjnych oraz udzielania pierwszej pomocy;
- ugruntowanie postawy odpowiedzialności i aktywnego udziału pracowników w doskonaleniu warunków pracy.

Zakres szkolenia obejmuje zarówno zagadnienia prawne, jak i techniczne oraz praktyczne, w szczególności:

- podstawy prawne bezpieczeństwa chemicznego;
- identyfikację zagrożeń i ocenę ryzyka;
- klasyfikację i oznakowanie substancji (GHS/CLP);
- zasady pracy z substancjami szczególnie niebezpiecznymi (CMR);
- organizację stanowisk pracy, magazynów i transportu wewnętrznego;
- środki ochrony zbiorowej i indywidualnej;
- procedury awaryjne, pierwszą pomoc oraz zasady dokumentowania zdarzeń.

Szkolenie przeznaczone jest dla pracowników, których obowiązki służbowe obejmują m.in.:

- przelewanie, dozowanie, mieszanie, naważanie surowców chemicznych;
- obsługę linii technologicznych, reaktorów, mieszalników, myjek CIP itp.;
- konfekcjonowanie surowców, półproduktów i produktów gotowych;
- magazynowanie, przyjęcie i wydawanie substancji chemicznych;
- prace w działach utrzymania ruchu wykonywane w środowisku narażenia chemicznego;
- prace porządkowe i mycie urządzeń z użyciem środków chemicznych;

- kontakt z substancjami drażniącymi, żrącymi, łatwopalnymi, toksycznymi, szkodliwymi, a także potencjalnie rakotwórczymi, mutagennymi i reprotoksycznymi (CMR).

Szkolenie kierowane jest również do osób sprawujących nadzór nad pracą innych (brygadziści, mistrzowie), osób odpowiedzialnych za magazyny chemiczne oraz pracowników służb bhp.

Część praktyczna – jak wygląda to w zakładzie:

Na początku prowadzący:

- prosi uczestników o podanie przykładowych substancji, z którymi pracują na co dzień (np. SLES, NaOH, alkohol izopropylowy, kompozycje zapachowe);
- wspólnie z grupą określa, na jakich etapach procesu (przyjęcie surowca, mieszanie, mycie linii, magazyn odpadów) widzą największe zagrożenia;
- podaje konkretne sytuacje z zakładu (np. wcześniejsze rozlania czy awarie) jako przykłady, do których będzie się odnosił w dalszej części szkolenia.

Pracownicy na tym etapie uświadamiają sobie, że szkolenie dotyczy ich codziennych czynności – nie abstrakcyjnych przykładów z innych firm.